

Handläggare
Emma Braconier
Telefon: 08-508 14 552

Till
Enskede-Årsta-Vantör
Stadsdelsnämnd

Betänkandet Ut ur skuldfällan (SOU 2013:72)- svar på remiss till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut:

Förvaltningens tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning:

Kommunstyrelsen har remitterat ”Remiss av Betänkandet Ut ur skuldfällan (SOU 2013:72)”. Svaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda 21 december.

Uppdraget för utredningen har varit att överväga åtgärder för att så kallade evighetsgäldenärer ska få skuldsanering istället för att de år efter år blir föremål för utmätning och motsvarande.

Utredningen föreslår en rad åtgärder för att förbättra evighetsgäldenärers situation.

Förvaltningen ställer sig mycket positiv till flera av de förbättringar som föreslås för evighetsgäldenärer.

Bakgrund:

Kommunstyrelsen har remitterat ”Remiss av Betänkandet Ut ur skuldfällan (SOU 2013:72)”. Svaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda 21 december.

Ärendets beredning:

Ärendet har utarbetats på Avdelningen Individ-och familjeomsorg vuxna

Ärendet:

Uppdraget för utredningen har varit att överväga åtgärder för att så kallade evighetsgäldenärer ska få skuldsanering istället för att de år efter år blir föremål för utmätning och motsvarande. I uppdraget har följande överväganden ingått:

- Föreslå förbättringar för de som har rätt till skuldsanering att också få det.
- Om de krav som idag ställs på gäldenären, borgenärerna och de allmänna i fråga om skuldsanering är lämplig eller om kraven bör se ut på ett annat sätt än idag.
- Om de ska bli enklare att ansöka om skuldsanering
- Hur skuldsaneringens krav på kvalificerad insolvens ska tillämpas.
- Betalningsplanens längd

Utredningen är av åsikten att det finns behov av ett antal åtgärder som förenklar det nuvarande skuldsaneringsförfarandet och som kan underlätta för den enskilde att bli skuldfri.

Utredningens förslag:

Internetportal

Det bör finnas en internetportal med information om skuldsanering för gäldenärer, borgenärer och andra aktörer som kommer i kontakt med skuldsatta personer

Kronofogdens upplysningsskyldighet

Kronofogden ska lämna upplysningar till gäldenärer som under lång tid varit föremål för utmätning av lön eller andra exekutiva åtgärder. Kronofogden bör informera om den generella skuldsituationen i var och en av landets kommuner för att den kommunala budget- och skuld rådgivningens betydelse ska uppmärksammas i respektive kommun.

Information och utbildning

Kronofogden och konsumentverket bör hålla olika informationsinsatser för att öka kunskapen om skuldsanering i samhället.

Kontroll av gäldenärens uppgifter

Kronofogdens ansvar att kontrollera lämnade uppgifter ska förstärkas. Handläggare som arbetar med skuldsanering ska ges större tillgång till myndigheternas egna databaser.

Ansökan om skuldsanering

Ansökan ska kunna göras på webbaserat formulär. Gälldenären ska inte behöva redogöra för alla sina skulder vid ansökan utan gälldenären göra en uppskattning samt ska anmäla vilka borgenärer som finns när det gäller privatpersoner eller företag som inte företräds av inkasso. Borgenärer ska själva bevaka kungörelse om skuldsanering.

Kvalificerad insolvens

Utredningen vill komma ifrån den etablerade 15 års prognosen vid bedömningen av gälldenärens betalningsförmåga för att åstadkomma en mer nyanserad rättstillämpning. Med kvalificerad insolvens avses att gälldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och med hänsyn till samtliga omständigheter kan antas bestå under föreskådlig tid.

Betalningsplanen

Betalningsplanens längd ska vara mer flexibel än den är idag för att ta hänsyn till den enskildes situation och kortare betalningsplaner än fem år ska kunna bestämmas om det är skäligt.

Betalningsfria månader

För att förbättra gälldenärens möjligheter att genomgå en skuldsanering föreslås två betalningsfria månader, juni och december. En gälldenär som kommit efter i betalningarna kan på så sätt ta igen en förlorad betalning.

Påbörja betalningarna tidigare

Gälldenären ska påbörja betalningar från och med inledandebeslut. En eventuell lång handläggningstid hos Kronofogden kommer därmed inte att fördröja skuldsaneringen. Hur gälldenärerna sköter avbetalningarna efter inledandebeslutet kommer att vägas in och ha betydelse för om gälldenären beviljas skuldsanering.

Betalningsförmedling

Gälldenären ska varje månad, både före och efter det slutgiltiga skuldsaneringsbeslutet, betala in en bestämd summa till konto på Kronofogdemyndigheten. Borgenärerna får då sin betalning en gång per år istället för en gång per månad. Om gälldenären inte beviljas skuldsanering har han eller hon rätt att få tillbaka pengarna som finns på kontot.

Modifierat utmätningförbud:

Om gäldenären före inledande beslutet har varit föremål för utmätning i lön kommer pengarna på kontot inte att återbetalas utan istället att betalas ut till de utmätningssfordringar som stoppats av inledande beslutet.

En andra chans:

Idag är det mycket små möjligheter till en andra chans om en gäldenär har beviljats skuldsanering. Det gäller oavsett om den enskilde följt betalningsplanen och blivit skuldfri eller har misslyckats med sin skuldsanering och fått den upphävd. För gäldenärer som har misslyckats och fått den upphävd föreslås att de utan begränsningar ska kunna beviljas skuldsanering på nytt.

Förvaltningens synpunkter:

Förvaltningen ställer sig mycket positiv till flera av de föreslagna åtgärderna.

Förvaltningen är mycket positiv till förslaget att utöka möjligheterna till kortare betalningsplaner. En ytterligare omständighet förvaltningen vill framhålla som skäl att bevilja en kortare betalningsplan är att gäldenären har betalat på skulderna under många år genom utmätning (eller frivilligt).

Förvaltningen är positiv till en mer nyanserad bedömning av kvalificerad insolvens.

Att gäldenären redovisar sina skulder vid ansökan om skuldsanering har funktionen att gäldenären ser omfattningen av skulderna och att hur de har uppstått. Den funktionen kan gå förlorad genom att gäldenären, som föreslaget, inte behöver redovisa alla skulder utan endast en uppskattning vid en ansökan om skuldsanering.

Förvaltningen är positiv till två betalningsfria månader i juni och december. Det är särskilt positivt ur ett barnperspektiv för familjer som lever med skulder.

Förvaltningen ställer sig bakom att gäldenären ska påbörja avbetalningar vid ett inledande beslut och att förmågan att betala ska vägas in vid det slutgiltiga beslutet. Det behöver dock tas i beaktan att det kan vara pedagogiskt svårt för gäldenären om en

skuldsanering inte beviljas efter inledande beslut och inbetalningar har skett.

Förvaltningen ställer sig mycket positiv till förslaget om betalningsförmedling. Det förekommer idag att gäldenärer inte ansöker eller inte kan rekommenderas att ansöka om skuldsanering på grund av att de sannolikt inte skulle klara av att sköta avbetalningarna till flera olika borgenärer. Det är viktigt att Kronofogdemyndigheten snabbt informerar exempelvis budget- och skuldrådgivare vid uteblivna utbetalningar eftersom ju längre tid som går utan att gäldenären betalar enligt plan, desto större risk att gäldenären inte fullföljer skuldsaneringen. En budget- och skuldrådgivare kan motivera gäldenären till fortsatt avbetalning.

Förvaltningen instämmer i förslaget att gäldenären ska kunna ges en andra chans och beviljas skuldsanering igen då skuldsaneringen tidigare upphävts, men förvaltningen förutsätter att skälen till att den tidigare skuldsaneringen upphävts ingår i bedömningen av den nya ansökan.

Bilaga

Remiss av Betänkandet Ut ur skuldfällan (SOU 2013:72)